

Recenzja serii programów edukacyjnych Akademia Umysłu Junior – moduł zima

Nowa seria programów edukacyjnych Akademia Umysłu – Junior powinna wzbudzić żywe zainteresowanie wszystkich osób zajmujących się kształceniem uczniów klas początkowych (6-9 lat), zarówno profesjonalnych nauczycieli, jak i rodziców, którzy pragną aktywnie wspomagać rozwój naturalnych zdolności poznawczych dziecka.

Wiele cech recenzowanego programu – począwszy od szaty graficznej, poprzez udźwiękowienie, a skończywszy na urozmaiconym zestawie zadań edukacyjnych – świadczy o tym, że został on zaprojektowany przez ludzi z pasją. Zaoferowali oni nowoczesne, i co ważniejsze, przyjazne dla użytkownika narzędzie, za pomocą którego nauczyciele i rodzice mogą starać się oddziaływać na dynamikę procesów pamięci i uwagę dziecka, zdolności o kluczowym znaczeniu dla jego udanej edukacji.

Szczegółowy opis produktu warto rozpocząć od wspomnianej już szaty graficznej. Zwraca uwagę starannie dobrana, wyważona kolorystyka plansz programu oraz dbałość o detale. Kolejną mocną stroną Akademii Umysłu – Junior jest intuicyjny, zrozumiały nawet dla laika interface, któremu towarzyszą przejrzyste instrukcje do zadań. Istnieje więc niska szansa, by osoby korzystające z programu mogły odczuwać niepewność lub niepokój podczas eksplorowania zawartych w nim materiałów edukacyjnych.

Zadania są ilustrowane muzyką. Podkłady dźwiękowe, co warto podkreślić, zostały nagrane przy użyciu prawdziwych, naturalnych instrumentów muzycznych – skrzypiec, dzwonków i fortepianu. Prócz walorów estetycznych – wszak przyjemniej słucha się muzyki wykonywanej przez żywych muzyków, grających na klasycznych instrumentach niż muzyki tworzonej za pomocą syntezatorów – takie rozwiązanie może mieć znaczenie dla procesu kształcenia dzieci. Istnieją dowody naukowe świadczące o tym, że starannie dobrana – stonowana lub bardziej skoczna muzyka może wpływać na aktywność układu nerwowego, procesy afektywne, w tym nastroj, a tym samym zdolność szybszego lub wolniejszego, płytszego lub głębszego opracowywania informacji, ich zapamiętywania, a następnie wydobywania z pamięci długotrwałej. Zjawisko to nosi nazwę efektu Mozarta.

Najistotniejsze w programie komputerowym są jednak zadania. Celem wszystkich jest wspomaganie kompetencji poznawczych dzieci, zwłaszcza zaś pamięci i uwagi – procesów, których znaczenie doceniamy w sytuacjach, gdy, np. nie jesteśmy w stanie przypomnieć sobie potrzebnego słówka podczas rozmowy z obcokrajowcem lub w trakcie obserwacji zachowania dziecka z ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder – zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi), które z olbrzymią trudnością koncentruje uwagę na wykonywanych czynnościach. Stymulując jedną zdolność – uwagę, dbamy o rozwój drugiej – pamięci, trudno bowiem wyobrazić sobie prawidłowy przebieg procesów pamięci, np. konsolidowania śladów pamięciowych w pamięci długotrwałej bez wcześniejszego dostrzeżenia informacji i skupienia na niej uwagi. Wydaje się również, że Akademia Umysłu – Junior pełni funkcję udanego stymulatora wskazanych zdolności.

W przypadku procesów uwagi, zadania, które odnajdujemy w programie, mogą pozytywnie wpływać na zdolność dziecka do selekcionowania docierających do niego informacji, pomijania nieistotnych i wyboru tych, które pozwalają w udany sposób rozwiązać dany problem, np. zadanie arytmetyczne. Po drugie praca z programem może kształtować zdolność do dłuższego koncentrowania uwagi, tzw. podtrzymywania zaangażowania poznawczego na zadaniu, co również może przekładać się na edukacyjny sukces dziecka.

Z drugiej strony pakiet Akademia Umysłu – Junior ma służyć poprawie pamięci dzieci, zwłaszcza pamięci krótkotrwałej i trwałej. Wydaje się, że wykonując zawarte w nim ćwiczenia dzieci mogą rozwijać zdolność do dłuższego przechowywania informacji w magazynie pamięci krótkotrwałej, ich przekształcania, np. grupowania, co sprawia, że wzrasta szansa na ich trwałe zapamiętanie. Zagadnienie to wiąże się bezpośrednio z drugim typem pamięci – mianowicie pamięcią długotrwałą. Niezależnie od twierdzeń, które można usłyszeć ze strony malkontentów i leniuchów, jej efektywność jest uzależniona od wysiłku wkładanego w głębsze, tj. wielostronne opracowywanie zapamiętywanych informacji. Recenzowany program motywując dzieci do podejmowania wysiłku poznawczego skłoni je do aktywnego angażowania się w proces uczenia się.

Akademia Umysłu – Junior to narzędzie służące do komputerowego wspomagania procesu uczenia się-nauczania uczniów. Warto jednak pamiętać, że nawet najdoskonalszy program komputerowy nie zastąpi bezpośredniego kontaktu dziecka z zaangażowanym w jego edukację rodzicem i/lub nauczycielem. Z drugiej strony, odpowiednio użyty może dynamizować proces uczenia się i nauczania w domu oraz w szkole. Biorąc pod uwagę potencjalny sukces edukacyjny dziecka okazuje, że to bardzo dużo.